

بسمه تعالی

پسماندهای پزشکی

اصل ۵۰ قانون اساسی :

در جمهوری اسلامی حفاظت محیط زیست که نسل امروز و نسلهای بعد باید در آن حیات اجتماعی روبه رشدی داشته باشند وظیفه عمومی تلقی میشود. از اینرو فعالیتهای اقتصادی و غیر آن که با آلودگی محیط زیست یا تخریب غیر قابل جبران آن ملازمه پیدامی کند ممنوع است.

پسماند: به مواد جامد ، مایع و گاز (غیر از فاضلاب) گفته می شود که به طور مستقیم یا غیر مستقیم حاصل از فعالیت انسان بوده و از نظر تولید کننده زاید تلقی می شود.

پسماندها به پنج گروه تقسیم می شوند:

پسماندهای عادی :

به کلیه پسماندهایی گفته می شود که به صورت معمول از فعالیت های روزمره انسان ها در شهر ها ، روستاها و خارج از آنها تولید می شود ، از قبیل زباله های خانگی و نخاله های ساختمانی

پسماندهای پزشکی (بیمارستانی):

به کلیه پسماندهای عفونی و زیان آور ناشی از بیمارستان ها ، مراکز بهداشتی - درمانی ، آزمایشگاههای تشخیص طبی و سایر مراکز مشابه گفته می شود . سایر پسماندهای خطرناک بیمارستانی از شمول این تعریف خارج است

پسماندهای ویژه :

به کلیه پسماندهای گفته می شود که به دلیل بالا بودن حداقل یکی از خواص خطرناک از قبیل سمیت ، بیماریزایی ، قابلیت انفجار یا اشتعال ، خورندگی و مشابه آن به مراقبت ویژه نیاز داشته باشد و آن دسته از پسماندهای پزشکی و نیز بخشی از پسماندهای عادی ، صنعتی ، کشاورزی که نیاز به مدیریت خاص دارند جزء پسماندهای ویژه محسوب می شوند.

پسماندهای کشاورزی :

به پسماندهای ناشی از فعالیت های تولیدی در بخش کشاورزی گفته می شود از قبیل فضولات ، لاشه حیوانات (دام ، طیور و آبزیان) محصولات کشاورزی فاسد یا غیر قابل مصرف.

پسماندهای صنعتی :

به کلیه پسماندهای ناشی از فعالیت های صنعتی و معدنی و پسماندهای پالایشگاهی صنایع گاز ، نفت و پتروشیمی و نیروگاهی و امثال آن گفته می شود، از قبیل براده ها و سرریزها و لجن های صنعتی.

قانون مدیریت پسماندها: قانون مشتمل بر بیست و سه ماده و نه تبصره می باشد که در

جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیستم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و سه مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ 1383/9/3 به تایید شورای نگهبان رسیده است.

ماده ۱ قانون مدیریت پسماندها:

جهت تحقق اصل پنجاهم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و به منظور حفظ محیط زیست کشور از آثار زیانبار پسماندها و مدیریت بهینه آنها ، کلیه وزارتخانه ها و سازمان ها و موسسات و نهادهای دولتی و نهادهای عمومی غیر دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام می باشد و کلیه شرکت ها و موسسات و اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند مقررات و سیاست های مقرر در این قانون را رعایت نمایند.

ماده ۷ قانون مدیریت پسماندها:

مدیریت اجرایی کلیه پسماندها غیر از صنعتی و ویژه در شهرها و روستاها و حریم آنها به عهده شهرداری ها و دهیاری ها و در خارج از حوزه و وظایف شهرداری ها و دهیاری ها به عهده بخشداری ها می باشد. مدیریت اجرایی پسماندهای صنعتی و ویژه به عهده تولید کننده خواهد بود. در صورت تبدیل آن به پسماند عادی به عهده شهرداری ها ، دهیاری ها و بخشداری ها خواهد بود.

ضوابط و روشهای مدیریت اجرایی پسماندهای پزشکی و پسماندهای وابسته:

ماده ۷

تمام اشخاص حقیقی و حقوقی که مبادرت به تاسیس مرکز درمانی اعم از بیمارستان ، درمانگاه و کلینیک می کنند ، موظفند ، برنامه مدیریت اجرایی پسماند واحد یاد شده را به تایید وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی برسانند.

ماده ۱۲

هر واحد باید برنامه عملیاتی مدیریت پسماند پزشکی ویژه خود را تهیه و در صورت مراجعه سازمان یا وزارت ارایه دهد.

ماده ۴۱

جایگاه نگهداری پسماند باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - پسماندهای پزشکی باید در محلی به دور از تاثیر عوامل جوی نگهداری شوند و وضعیت کلی بسته بندی یا ظرف آنها در برابر شرایط نامساعد آب و هوایی مثل باران ، برف ، گرما ، تابش خورشید و نظایر آن محافظت شود.

ب- جایگاه نگهداری پسماند باید به گونه ای ساخته شوند که نسبت به رطوبت نفوذناپذیر بوده و قابلیت نگهداری آسان با شرایط بهداشتی مناسب را فراهم آورد.

پ- جایگاه های نگهداری باید به دور از محل خدمت کارکنان ، آشپزخانه ، سیستم تهویه و تبرید و محل رفت و آمد کارکنان ، بیماران و مراجعان باشد.

ت- ورود و خروج حشرات ، جوندگان ، پرندگان و ... به محل نگهداری پسماندها ممکن نباشد.

ث- محل نگهداری پسماند باید دارای تابلو گویا و واضح باشد.

ج - محل نگهداری نباید امکان فساد ، گندیدن یا تجزیه زیستی پسماندها را فراهم کند.

چ- امکان کنترل دما در انبار نگهداری و نیز نور کافی وجود داشته باشد.

خ- سیستم تهویه مناسب با کنترل خروجی وجود داشته باشد.

د- محل باید مجهز به سیستم آب گرم و سرد و کف شوی باشد.

ذ- دارای سقف محکم و سیستم فاضلاب مناسب باشد.

ماده ۴۲

محل نگهداری برای واحدهای کوچک می تواند شامل سطل های دارای سیستم حفاظتی واقع در یک محل امن باشد.

ماده ۶۴

بی خطر سازی پسماندهای عفونی و تیز و برنده توسط مراکز عمده تولید کننده پسماند پزشکی ویژه (مانند بیمارستان ها) و در شهرهای متوسط و بزرگ باید در محل تولید انجام شود تا مخاطرات ناشی از حمل و نقل و هزینه های مربوطه به حداقل برسد. در شهرهای کوچک و روستاها و مراکز کوچک ، پسماندها می توانند در سایت مرکزی بی خطر شوند.

ماده ۶۵

سایر مراکز تولید کننده پسماند پزشکی ویژه (اعم از درمانگاهها ، مراکز بهداشت ، آزمایشگاه ها، مراکز تزریق ، رادیولوژی ها ، دندانپزشکی ها ، فیزیوتراپی ها ، مطب ها و..) می توانند در سایت های منطقه ای یا مرکزی ، زباله تولیدی را بی خطر کنند یا از امکانات بی خطرسازی بیمارستان های مجاور استفاده کنند.

پیوست - ویژگی های ظروف و کیسه های تفکیک پسماندهای پزشکی

ردیف	نوع پسماند	نوع ظرف	رنگ ظرف	برچسب
۱	عفونی	کیسه پلاستیکی مقاوم	زرد	عفونی
۲	تیز و برنده	استاندارد Safety Box	زرد با درب قرمز	تیز و برنده- دارای خطر زیستی
۳	شیمیایی و دارویی	کیسه پلاستیکی مقاوم	سفید یا قهوه ای	شیمیایی و دارویی
۴	پسماند عادی	کیسه پلاستیکی مقاوم	سیاه	عادی

منبع : مروری بر قوانین و مقررات مواد زائد خطرناک - پسماند های پزشکی